

Uitkomsten onderzoek ZZP bekostiging WWA

1. Inleiding

Veel cliënten met een Autisme Spectrum Stoornis (ASS) wonen thuis en kunnen (eventueel met hulp en/of begeleiding) prima functioneren in de maatschappij. Voor een deel van de cliënten biedt de huidige maatschappij echter te veel prikkels. Zij zijn aangewezen op een vaste structuur, begeleiding en behandeling van hun beperking. In Nederland is een aantal instellingen gespecialiseerd in langdurig verblijf voor cliënten met een (ernstige) vorm van ASS en een (grote) mate van egozwakte (de cliënten zijn sterk beïnvloedbaar). Deze woon-werk voorzieningen voor autisten noemt men ook wel een Workhome. Cliënten van deze zorgaanbieders hebben veelal een ASS in combinatie met andere (psychiatrische) problematiek.

Vanuit het veld komen signalen naar boven dat deze cliënten niet de juiste zorg kan worden geboden, vanwege de hoge mate van structuur, begeleiding en behandeling die deze cliënten nodig zouden hebben. Naast de inhoud en uren van de zorgzwaartepakketten zou ook de financiering van de zorg onvoldoende zijn om kwalitatief goede zorg te kunnen waarborgen.

Deelnemende instellingen

Nederland kent 11 woon-werk voorzieningen voor autisten (WWA's), met in totaal 219 plaatsen. Voor dit onderzoek hebben we vijf instellingen uitgenodigd mee te werken. Alle vijf WWA's hebben aan deze oproep gehoor gegeven. Deze vijf WWA's hebben gegevens aangeleverd over 130 cliënten. Dat betekent dat circa 60% van de cliënten in dit onderzoek is meegenomen. We verwachten dat dit aantal voldoende is om representatief te zijn voor alle cliënten van de WWA's in Nederland.

2. Werkwijze

Voor een eerste inventarisatie van de problematiek heeft er overleg plaatsgevonden tussen de onderzoekers en een aantal WWA's. Hieruit kwam naar voren dat de problematiek mogelijk niet zo zeer op het financiële vlak ligt, als wel op het vlak van indicatiestelling. Vervolgens heeft tussen het CIZ en enkele WWA's een overleg plaatsgevonden. Het doel van dit overleg was om meer duidelijkheid te krijgen over het scoren van de doelgroep en de best passende ZZP's voor de doelgroep.

Om te kijken naar eventuele resterende financiële knelpunten wanneer de cliënten worden bekostigd op basis van het best passende ZZP, hebben wij een vervolgonderzoek uitgevoerd. Hiervoor hebben we gebruik gemaakt van een format (kenmerk PC/11/0503) om de gegevens op eenduidige wijze te kunnen analyseren. De resultaten van deze analyse beschrijven wij in deze notitie.

3. Resultaten

In deze paragraaf presenteren we de volgende resultaten van het onderzoek:

- ZZP verdeling;
- Dagbesteding;
- Behandeling;
- Formatie personeel;
- Gemaakte kosten;
- Inkomsten versus kosten, uitgaande van het huidige ZZP;
- Inkomsten versus kosten, uitgaande van het best passende ZZP.

ZZP verdeling

Het merendeel van de cliënten heeft momenteel één van de volgende ZZP's: GGZ C 5 (26%), GGZ B 5 (24%) of GGZ B 7 (18%). Wanneer we kijken naar de best passende ZZP's, dan zien we dat de meeste cliënten terecht komen in de pakketten GGZ B 7 (52%), GGZ B 5 (28%) en GGZ B 6 (12%). De verdeling van de best passende ZZP's en de huidige ZZP's laten we zien in tabel 1. Ook is in deze tabel te zien welke ZZP's ongewijzigd blijven.

| ZZP | Best passend | | Huidig | | Best passend = huidig | |
|---------------|--------------|-------------|------------|-------------|-----------------------|----------------|
| | # | % | # | % | # | % ¹ |
| GGZ B 3 | | | 1 | 1% | | |
| GGZ B 4 | 2 | 2% | | | | |
| GGZ B 5 | 37 | 28% | 31 | 24% | 18 | 58% |
| GGZ B 6 | 16 | 12% | 3 | 2% | | |
| GGZ B 7 | 67 | 52% | 24 | 18% | 24 | 100% |
| GGZ C 1 | | | 1 | 1% | | |
| GGZ C 3 | | | 2 | 2% | | |
| GGZ C 4 | 2 | 2% | 15 | 12% | 2 | 100% |
| GGZ C 5 | 1 | 1% | 34 | 26% | 1 | 3% |
| GGZ C 6 | | | 14 | 11% | | |
| VG 3 | | | 1 | 1% | | |
| VG 5 | 1 | 1% | | | | |
| VG 6 | | | 4 | 3% | | |
| VG 7 | 4 | 3% | | | | |
| Totaal | 130 | 100% | 130 | 100% | 45 | 35% |

Tabel 1. Cliënten verdeeld naar best passend ZZP en huidig ZZP

In totaal blijven 45 cliënten ongewijzigd in hun ZZP, dit is slechts 35% van de onderzochte cliënten. Dit houdt in dat tweederde van de cliënten volgens de zorgaanbieders op dit moment een 'fout' ZZP heeft.

Dagbesteding

De meeste cliënten hebben momenteel een indicatie inclusief dagbesteding (n = 111, 85%). In de best passende situatie hebben alle cliënten een indicatie inclusief dagbesteding.

Behandeling

Alle cliënten van de onderzoekspopulatie ontvangen momenteel behandeling. Dit geldt ook voor de cliënten met een GGZ C pakket. Een deel van de WWA's financiert dit op basis van de ZZP tarieven, terwijl een ander deel van de WWA's dit financiert op basis van de zorgverzekeringswet (Zvw).

¹ Percentage berekend door aantal "Best passend = huidig" te delen door aantal "Huidig".

Formatie personeel

De deelnemende zorgaanbieders gaven aan dat zij gemiddeld meer personeel inzetten voor de WWA's dan voor een reguliere cliënt. In tabel 2 geven we de ingezette formatie per cliënt weer.

| FTE per cliënt | WWA met laagste waarde | Gemiddelde | Gewogen gemiddelde | WWA met hoogste waarde |
|--------------------------|------------------------|-------------|--------------------|------------------------|
| Woonzorg | 0,64 | 0,90 | 0,95 | 1,40 |
| Dagbesteding | 0,02 | 0,11 | 0,09 | 0,00 |
| Behandeling | 0,06 | 0,03 | 0,03 | 0,00 |
| Totaal per cliënt | 0,72 | 1,04 | 1,07 | 1,40 |

Tabel 2. Omvang FTE per cliënt

Om de inzet in aantal uren per cliënt per week te berekenen, maken we gebruik van de bruto-netto berekening in tabel 3. Deze berekening is afgeleid van de NZa berekening, zoals is opgenomen in het rapport "Indicatieve prijzen (2007)".

| | Per week | Per jaar |
|--|----------------------|-----------------|
| Bruto uren | 52,14 weken x 36 uur | 1.877,14 |
| Feestdagen + CAO dagen | 7,5 dagen à 7,2 uur | 54,00 |
| <i>Basis voor berekening ziekte</i> | | <i>1.823,04</i> |
| Vakantiedagen | 23,7 dagen à 7,2 uur | 170,64 |
| Bijzonder verlof | 2 dagen à 7,2 uur | 14,40 |
| Ziekteverzuim (excl. zwangerschapsverlof) | 6,10% van bruto uren | 111,21 |
| Subtotaal aantal netto werkbare uren per jaar | | 1.526,89 |
| Productiviteit | 80% | |
| Subtotaal aantal netto werkbare uren per jaar gecorrigeerd | | 1.221,51 |
| Aantal weken per jaar | 52,14 weken | |
| Totaal aantal netto werkbare uren per week | | 23,43 |

Tabel 3. Berekening netto werkbare uren per week

Gemiddeld komen we dan uit op een inzet van 25,07 uur per (gewogen) cliënt per week voor woonzorg, dagbesteding en behandeling. Ter vergelijking, dit is ongeveer gelijk aan het totaal aantal uren dat beschikbaar is voor ZP GGZ B 6 (inclusief dagbesteding en behandeling: 25,20 uur per week). In tabel 4 hebben we de uren per week per ZP voor de B-reeks opgenomen.

| ZP | Woonzorg | Dagbesteding | Behandeling | Totaal |
|---------|----------|--------------|-------------|--------------|
| GGZ B 1 | 4,60 | 3,03 | 1,10 | 8,73 |
| GGZ B 2 | 9,29 | 2,76 | 1,10 | 13,15 |
| GGZ B 3 | 10,67 | 3,10 | 1,10 | 14,78 |
| GGZ B 4 | 13,33 | 3,27 | 0,92 | 17,52 |

| ZZP | Woonzorg | Dagbesteding | Behandeling | Totaal |
|---------|----------|--------------|-------------|--------|
| GGZ B 5 | 14,80 | 3,33 | 0,92 | 19,05 |
| GGZ B 6 | 19,49 | 3,41 | 2,30 | 25,20 |
| GGZ B 7 | 28,32 | 5,35 | 2,30 | 35,97 |

Tabel 4. Overzicht inzet uren per ZZP per week

Gemaakte kosten

In het format konden de zorgaanbieders de gemaakte kosten opgeven (exclusief kapitaallasten). De kosten zijn opgevraagd voor het jaar 2010. In tabel 5 hebben we de kosten van de WWA omgerekend naar kosten per cliënt.

| Kosten per cliënt | Minimum | Gemiddelde | Gewogen gemiddelde | Maximum |
|-------------------|-------------|-------------|--------------------|--------------|
| Per jaar | € 65.991,87 | € 80.118,51 | € 82.205,29 | € 104.078,08 |
| Per week | € 1.265,67 | € 1.536,60 | € 1.576,63 | € 1.996,13 |
| Per dag | € 180,81 | € 219,51 | € 225,23 | € 285,16 |

Tabel 5. Kosten per cliënt

Gemiddeld komen we dan uit op € 225,23 per (gewogen) cliënt per dag voor woonzorg, dagbesteding en behandeling. Ter vergelijking, dit is ongeveer gelijk aan het tarief dat in 2010 beschikbaar was voor ZZP GGZ B 6 (inclusief dagbesteding en behandeling: € 221,38 per dag). In tabel 6 hebben we de tarieven per dag per ZZP voor de B-reeks opgenomen.

| ZZP | Tarief per dag (2010) |
|---------|-----------------------|
| GGZ B 1 | € 94,49 |
| GGZ B 2 | € 126,84 |
| GGZ B 3 | € 138,81 |
| GGZ B 4 | € 157,78 |
| GGZ B 5 | € 169,09 |
| GGZ B 6 | € 221,38 |
| GGZ B 7 | € 301,16 |

Tabel 6. Overzicht tarieven per ZZP per dag (2010)

Inkomsten versus kosten, uitgaande van huidig ZZP

Op basis van de opgegeven huidige ZZP verdeling hebben wij de gemiddelde inkomsten per WWA berekend. Wij zijn hierbij uitgegaan van de NZa tarieven geldend in 2010. Vervolgens hebben we per WWA het verschil tussen de huidige inkomsten en de gemaakte kosten berekend. In tabel 7 zien we dat een WWA gemiddeld per (gewogen) cliënt per dag € 41,15 meer uitgeeft dan deze ontvangt.

| Kosten per cliënt | Minimum | Gemiddelde | Gewogen gemiddelde | Maximum |
|-------------------|---------------|---------------|--------------------|-------------|
| Per jaar | - € 45.360,98 | - € 12.253,74 | - € 15.019,32 | € 24.392,98 |
| Per week | - € 869,98 | - € 235,02 | - € 288,06 | € 467,84 |
| Per dag | - € 124,28 | - € 33,57 | - € 41,15 | € 66,83 |

Tabel 7. Verschil tussen inkomsten en kosten per cliënt (huidig ZZP)

Inkomsten versus kosten, uitgaande van best passend ZZP

Op basis van de opgegeven best passende ZZP verdeling hebben wij de gemiddelde 'toekomstige' inkomsten per WWA berekend. Wij zijn hierbij uitgegaan van de NZa tarieven geldend in 2010.

Voor de berekening zijn we uitgegaan van de huidige gemaakte kosten. We verwachten echter dat de kosten zullen toenemen, wanneer de best passende ZZP's geleverd en bekostigd gaan worden. Die verwachting baseren we op het volgende: voor de levering van de huidig geïndiceerde ZZP's van alle 130 cliënten is circa 117 fte nodig voor woonzorg, dagbesteding en behandeling. De WWA's zetten nu 139 fte in. Uitgaande van de best passende ZZP's zou circa 154 fte nodig zijn voor woonzorg, dagbesteding en behandeling. De kosten voor de inzet van extra fte's zullen zeer waarschijnlijk dus nog toenemen.

We hebben per WWA het verschil tussen de inkomsten op basis van het best passende ZZP en de *huidige* gemaakte kosten berekend. In tabel 8 zien we dat een WWA uitgaande van bekostiging op grond van het best passende ZZP gemiddeld per (gewogen) cliënt per dag € 20,32 meer ontvangt dan deze uitgeeft. Let wel, zoals hierboven beargumenteerd zal dit verschil naar verwachting nog afnemen omdat de kosten zullen stijgen.

| Kosten per cliënt | Minimum | Gemiddelde | Gewogen gemiddelde | Maximum |
|-------------------|--------------|------------|--------------------|-------------|
| Per jaar | - € 6.206,06 | € 9.406,98 | € 7.417,91 | € 37.544,23 |
| Per week | - € 119,03 | € 180,42 | € 142,27 | € 720,07 |
| Per dag | - € 17,00 | € 25,77 | € 20,32 | € 102,87 |

Tabel 8. Verschil tussen inkomsten en huidige kosten per cliënt (best passend ZZP)

4. Conclusies

Naar aanleiding van dit onderzoek kunnen we de volgende conclusies trekken:

- Tweederde van de onderzochte cliënten beschikt op dit moment volgens de zorgaanbieders over een 'fout' ZZP. Voor de helft van alle cliënten zou ZZP B 7 het best passende pakket zijn. Tijdens een eerdere bijeenkomst gaven de zorgaanbieders aan, dat ongeveer een derde tot de helft van de cliënten in een GGZ B 7 pakket zou thuishoren.
- Gemiddeld besteden de WWA's 25,07 uur per (gewogen) cliënt per week aan woonzorg, dagbesteding en behandeling.
- De gemiddelde kosten per cliënt liggen met de huidige ZZP's op € 225,23 per dag. In totaal wordt momenteel per cliënt per dag € 41,15 meer uitgegeven dan aan inkomsten binnenkomt.
- Op basis van het best passend ZZP komt er per cliënt per € 20,32 meer aan inkomsten binnen, dan aan uitgaven wordt besteed. Hierbij is het van belang om op te merken dat de kosten zullen gaan stijgen wanneer de best passende ZZP's ook geleverd gaan worden.
- Wanneer we de best passende ZZP's honoreren voor deze doelgroep, dan kunnen we de financiële effecten voor de hele cliëntpopulatie binnen de WWA's berekenen door het verschil tussen het huidige tekort (gewogen gemiddelde per cliënt) en de toekomstige plus (gewogen gemiddelde per cliënt) te vermenigvuldigen met het totaal aantal cliënten. Rekening houden met 219 cliënten, betekent dit een stijging van € 4,9 miljoen op jaarbasis (= (€ 20,32 - -€ 41,15) x 365 dagen x 219 cliënten).